



Redacteur ESB
a.jolink@sdu.nl

Inefficiënt

Het had niet veel geschied of u had dit niet gelezen. Dat ligt niet aan u, want een ESB-lezer is bovengemiddeld loyaal, maar aan mij. Daarmee wil ik niet zeggen dat een ESB-(hoofd)redacteur zijn of haar taken verzaakt, want ook het verleden laat zien dat een ESB-redacteur bovengemiddeld betrokken is bij het enige echte economieblad. Laat ik dit punt gemaakt hebben.

Het had niet veel geschied of u had dit niet gelezen omdat ook uitgevers, dus ook ESB-uitgevers, weleens interne verhuizingen organiseren. Het Ruimtelijk Planbureau en het CBS hebben weleens berekend dat mensen gemiddeld negen keer in hun leven verhuizen, maar waarschijnlijk zijn hier alleen de privé-verhuizingen geteld. Uit eigen ervaring weet ik dat mensen die een kantoorbestaan leiden gemiddeld eens in de drie jaar verhuizen, veelal van kantoor naar kantoor, van verdieping naar verdieping, van gebouw naar gebouw. Met veertig werkbare jaren komt dit al gauw op zo'n dertien extra verhuizingen, bovenop de verhuizingen in de privé sfeer.

In het jonge bestaan van ESB bij de Sdu uitgevers, heeft uw blad inmiddels de derde interne verhuizing in anderhalf jaar doorstaan, hoewel het nog te vroeg is om over doorstaan te kunnen spreken. In de afgelopen verhuizingen heeft u als ESB-lezer waarschijnlijk niet veel gemerkt van de redactiemigraties, en zo hoort het ook. De recente verhuizing was er een uit het boekje: eindeloze discussies gebogen over de plattegrond van de nieuwe verdieping, uren inpakken in de wetenschap dat de nieuwe kantoorruimte te weinig kastruimte zal hebben, verhitte emoties over te weinig en teveel verhuisregels, eenzijdige gespreksonderwerpen bij het koffieapparaat. Dagen van te voren zijn uiteraard de oude parkeerplaatsen al verlopen en de nieuwe nog niet uitgedeeld, zijn de verhuisdozen niet voorradig, is de vrijwillig aangewezen verhuiscoördinator al drie keer op het randje van overspannen, en ligt het werk volledig stil, al

dan niet doordat de computers worden ontkoppeld. Op de dag des oordeels zijn de kratten en dozen weliswaar op de nieuwe locatie, maar zijn telefoon-toestellen verkeerd verbonden, zijn de ontbonden computers nog niet in staat van paraatheid, en is de verbouwing nog niet voltooid. Zoals ik al zei: het had niet veel geschied of u had dit niet gelezen.

Landelijk storten Nederlanders zich vol overgave op het plannen van de kantooromgave migratie, die zich jaarlijks voltrekt. Afgezien van het menselijke leed, dat wordt overgoten door esprit de corps, valt met name de inefficiëntie van het terugkerend verschijnsel op. De uitgebalanceerde herindelingen van kantoren en dito tuinen wegen niet op tegen de uit balans geraakte medewerker, die zelfs na weken nog terugkijkt in verwondering en dit vertaalt naar een lagere productiviteit. De zorgvuldige voorbereidingen op de aanstaande oversteek betalen zich zelden terug door het, per definitie, roemloze proces van de verhuizing zelf. Maar bovenal kenmerkt de inefficiëntie van de migratie-migraine zich in het volstrekt roekeloze vernietigen van het waardecreatieproces. Een korte schets kan dit verduidelijken: uitgaande van een werkzame beroepsbevolking van zeven miljoen mensen, waarvan de helft de kantoren bevolkt, en uitgaande van een modaal inkomen van dertigduizend euro, levert dit al gauw een bedrag van ruim 100 miljard euro dat onderworpen wordt aan een gedwongen verhuisinactiviteit. Stel dat een ieder een dag per jaar (of drie dagen per drie jaar) niets uitvoert ten gevolge van de interne transplantatie, op een totaal van driehonderd werkbare dagen per jaar, dan is de inefficiëntie al gauw op 350 miljoen euro per jaar te waarderen. Gezien voorbereidingen en de nazorg die bij dergelijke processen optreedt, kan deze inefficiëntie snel oplopen tot een miljard euro per jaar, ofwel 0,2 procent van het bbp per jaar. Het is een macabere gedachte dat deze kostbare inefficiëntie vaak niet te voorkomen valt, doordat de zelfzwellende lawine aan inactiviteit zich aan organisaties opdringt bij de aankondiging en executie van interne verhuizingen. Zelfs bij goedwillende medewerkers, die zich weten te isoleren van het verhuisvirus, wordt het functioneren onmogelijk gemaakt door de uitvallende onderdelen in de productieketen, productiestraat of productiekolom, en zien zij zich genoodzaakt om bij te dragen aan het verdere verval van de organisatie. Tegelijkertijd is het een geruststellende gedachte dat diezelfde organisatie, na verloop van tijd, de doorgesneden zenuwen weer weet op te kweken om de productiviteit te verhogen; tot de volgende interne verhuizing. Zoals ik al zei, het had niet veel geschied of u had dit niet gelezen. Maar een blad dat zelfs de terreur van de Tweede Wereldoorlog heeft getrotseerd kan zo'n intern verhuizingetje ook nog wel aan. En nog efficiënt ook.